

МЕЂУНАРОДНИ ФИЛМСКИ ФЕСТИВАЛ У ТОРОНТУ

Балканске приче у центру пажње

Ове године, када Фестивал доживљава своје 22. издање, посебна почаст указана је југословенској кинематографији. Чак девет филмова наших аутора уврштено је у специјални програм са називом »Балкански филм: Домаће истине«

(Специјално за »Дневник«)

Троипомилионски Торонто је најмногољуднији град Канаде и уједно њен највећи и најјачи економски и финансијски центар. Ова космополитска метропола је и главно средиште англофонске канадске филмске и ТВ продукције и чак трећи по величини продукциони филмски и ТВ центар у целој Северној Америци (иза Њујорка и Лос Анђелеса). Овде, сви путеви успеха воде прво у Торонто, а потом у — Холивуд! Као неминовна, рефлексија и огледало његовог кинематографског значаја и моћи, у Торонту се већ више од две деценије одржава Међународни филмски фестивал, мање познат ван север-

причају приче које их тиште. Од уврштених 19 филмова са целог подручја Балкана, 9 остварења долази из Југославије. То су: »W. R.: Мистерије организма« редитеља Душана Макавејева, »Underground« Емира Кустурице, »Ко то тамо пева« Слободана Шијана, »Земаљски дани теку« Горана Паскаљевића, »Тито и ја« Горана Марковића, »Петријин венац« Срђана Карановића, »Вуковар, једна прича« Боре Драшковића, »Лепа села, лепо горе« Срђана Драгојевића и »Крај рата« Драгана Кресоје. Верујем да ће публици у Торонту посебно бити интересантно »дивље«, комично и надреално ремек-дело »W. R.: Мистерије орга-

окиру својих 12 програма, чак 281 филм који долазе из 58 земаља широм света. Од тога, 47 филмова су дебитантска остварења, а чак 130 филмова доживеће на фестивалу у Торонту своју светску или северноамеричку премијеру. Према речима господина Хендлинга, за селекцију је укупно било пријављено чак 1163 филма!

Културна храна нашег доба

Међународни филмски фестивал у Торонту нема такмичарски карактер, што је главни разлог његовог запостављања у односу на фестивале у Кану, Венецији, Берлину или Монтреалу. На овој смотри једино се додељује награда за најбољи филм по избору гледалаца, као и награда Жирија међународне критике намењена најбољем младом редитељу. Овде су, између осталих, своју прву међународну афирмацију доживели Квентин Тарантино (»Пси из резервоара«), Дени Аркан (»Пад америчког царства«), Хју Хадсон (оскарсове »Ватрене кочије«), Атом Егојан (»Братска крв«). . . Са мотом »Филм као културна храна модерног доба« фестивал у Торонту приказује филмове са свих континената и представља прави празник мултикултурности, одражавајући на тај начин и мултиетнички карактер самог града и Канаде у целини, као земље имиграната.

Од филмова који ове године изазивају посебан интерес треба издвојити светску премијеру новог остварења француског редитеља Жан-Жака Аноа »Седам година у Тибету«, о пријатељству између једног алпинисте на Хималајима и младог Далај Ламе. Светску премијеру на фестивалу у Торонту доживеће и нови филмови Дејвида Мемета (»Шпански заробљеник«), »Апостол« Роберта Дивала, »Накнадни сјај« Алана Рудолфа, француски филм »Артемизија« редитељке Агнес Мерлет, у којем једну од главних улога игра наш познати глумца Мики Манојловић. . .

Филмски фестивал у Торонту прати и велики међународни филмски и ТВ сајам, где се склапају послови вредни десетине милиона долара. Такође, ова смотра окупула госте из целог света (Цереми Ајронс, Лив Улман, Хелена Бонем Картер, Шарлота Ремплинг, Ентони Хопкинс, Доналд Сатерленд, Питер О'Тул), али и холивудске звезде (Кевин Спејси, Дени Де Вито, Алек Болдвин, Ума Турман, Харви Кајтел, Џенифер Џејсон Ли). . . После дужег одсуства са великог екрана и јавне сцене очекује се и долазак ћудљиве и сексепилне холивудске диве Ким Бесинџер која игра једну од главних улога у филму »Л. А. Поверљиво«, редитеља Кертиса Хенсона.

Бојан Ж. Босиљчић

Директор Међународног филмског фестивала у Торонту Пирс Хендлинг (лево) и Бојан Ж. Босиљчић

но-америчког континента, али сигурно један од највећих у целом свету.

Поново пробијен »лед«

Ове године, када Фестивал доживљава своје 22. издање, посебна почаст указана је југословенској кинематографији. Чак девет филмова наших аутора уврштено је у специјални програм под називом »Балкански филм: Домаће истине«, у оквиру којег ће бити приказано укупно 19 остварења, која долазе и из Бугарске, Румуније, Словеније, Хрватске, Македоније и Босне. То ће, у кратком временском размаку, бити друго представљање југословенске кинематографије у Канади. Да подсетим, после паузе од готово десет година, »лед« је прво пробијен са ретроспективом NEW BALKAN CINEMA (Нови балкански филм) која је у марту и априлу ове године одржана у Отави и Монтреалу, у организацији Канадског филмског института, о чему је читаоце »Дневника« аутор ових редова (иницијатор и коселектор ове смотре) благовремено известио.

На специјалној конференцији за новинаре, директор Фестивала у Торонту господин Пирс Хендлинг, најавио је програм балканских филмова, као један од најинтересантијих и најатрактивнијих садржаја Фестивала, који се одржава од 4. до 13 септембра. Господин Хендлинг се врло љубазно одазвао и позиву вашег извештача да каже коју реч више о овом програму:

— »Балкански филм: Домаће истине« је програм који публици у Торонту доноси узбудљиви сусрет са изазовним и одважним целулоидним причама. Програм нуди репрезентативне узорке националних кинематографија са узаврелог Балкана и покрива период од 25 година, са најзначајнијим и кључним остварењима како реномираних тако и младих аутора. Храбри и често кнтрверзни, ови филмови показују да без обзира на све препреке и искушења, прави уметници увек налазе начина да нам ис-

низма« светски реномираног аутора Душана Макавејева, бескомпромисна ратна прича »Лепа села, лепо горе« младог Срђана Драгојевића, као и остварења редитеља »прашке школе« — Марковића, Паскаљевића и Кустурице, чији монументални еп »Underground« ће се, изгледа, након фестивала у Торонту, напоскон појавити и у биоскопима Северне Америке. Многи од ових редитеља позвани су да дођу на Фестивал, што ће бити прилика за знатижељнике да из прве руке чују и сазнају више о филмовима и самим ауторима« — каже Хендлинг.

Иначе, овогодишњи филмски фестивал у Торонту представиће, у